

EN BILD BERÄTTAR

När slumsysstrarna kom till Malmberget

På trettondag jul år 1895 startades Frälsningsarmén i Malmberget – och fick stor betydelse för den sociala utvecklingen.

– Samhället var på den tiden ett Klondyke där spriten flödade och djungelns lag rådde, berättar Tord Jonzon, pensionerad sjuksköterska och ansvarig för kåren.

FRÄLSNINGARMÉNs första lokal var belägen en trappa upp i ”Finn Jakobs hus” i området Kilen. De första office-rarna var kapten Vilma Nystedt och löjtnant Wahlberg, vars förnamn saknas i dokumentationen.

1902 byggde kåren sin nuvarande lokal på Tingvallsgatan 2.

– Under åren som följde hade Frälsningsarmén vind i seglen och många kom till tro, berättar Tord Jonzon.

FRÄLSNINGSSOLDATEN Johannes Johansson var stenhuggare till yrket och byggde stenbroar till Malmbanan. Han blev illa berörd av hur det stod till med människorna i det nya samhället, där den sociala utslagningen var stor. Inte minst barnen ömmade han för.

– Malmberget var då i sin linda och bebyggelsen var mycket primitiv. Folk kunde bo i enkla hus byggda av dynamit- och fläsklådor.

Han och en kamrat som hette Becker skrev till högkvarteret i Stockholm och önskade att de skulle skicka upp en så kallad ”slumsyster” för att hjälpa till – en kvinnlig frälsningsofficer som

Malmbergets Frälsningsarméns scoutmusikkår. Ungefärligt årtal: 1915.

Foto: LEA WIKSTRÖM ©Norrbottnens museum

arbetade med socialt utsatta.

1899 kom så två slumsysstrar till Malmberget och de fick genast mycket att göra. Många mödrar var ensamstående efter att deras män hade omkommit i gruvan eller supit ihjäl sig. En del hade stora barnaskaror och klarade inte av att ta hand om alla sina barn, så Frälsningsarmén öppnade ett barnhem som fanns kvar ända till 1970.

SCOUTKÅREN STARTADES i början av 1900-talet. Först bara för pojkar, men 1925 även för flickor. Musiken har alltid varit en viktig del i Frälsningsarmén, så utöver att träna sig på att göra upp eld och idka friluftsliv fick scouterna lära sig att spela instrument. Bilden på scoutmusikkåren från Norrbottens museums arkiv är tagen cirka 1915.

Som mest hade Frälsningsarmén

Tord Jonzon, Frälsningsarmén, Malmberget, berättar om bilden.

i Malmberget över 100 medlemmar. I dag är det bara några få och scoutverksamhet är nedlagd. Lokalen kommer troligtvis att rivas om ett tiotal år när gruvan växer.

– Det är klart att man skulle vilja att det kom fler medlemmar. Men hela Malmberget håller ju på att avvecklas och kanske får vi större möjligheter att expandera när vi flyttar till Gällivare, säger Tord Jonzon.

ULRIKA VALLGÅRDA

FOTNOT: Gamla fotografier i Norrbottens museums digitaliserade arkiv kan du hitta på länken: <http://nbcariotta.nll.se/>